

Geronomi tarvitaan pitkäikäistyvän yhteiskunnan asiantuntijaksi

18.8.2026

Gerontologian kongressi 10.–12.6.2026 kokosi Kuopion yliopistolle ikääntymisen, vanhenemisen tutkimuksen sekä ikäpalveluiden kehittämisen asiantuntijoita. Kongressi tarjosi tärkeän valtakunnallisen foorumin tutkimustiedon, kehittämistyön ja käytännön kokemusten jakamiseen. GEROS-hankkeen tulokset olivat näyttävästi esillä, sillä niitä esiteltiin kahdessa esityksessä: posterissa geronomien näkemyksiä tulevaisuuden osaamistarpeista ikääntyneiden palveluissa (Mähönen ym., 2026) sekä suullisessa esityksessä otsikoituna “Geronomi vastaamassa pitkäikäisten yhteiskunnassa tarvittavaan osaamiseen” (Turunen ym., 2026).

GEROS-hankkeessa on tarkasteltu geronomikoulutuksen, ikääntyneiden palveluiden ja työelämän muuttuvien osaamistarpeiden välistä suhdetta. Väestön ikääntyminen, palvelurakenteiden muutos ja pitkäikäisyyden lisääntyminen haastavat sosiaali- ja terveysalan osaamista monella tasolla. Samalla ne korostavat tarvetta ammattilaisille, jotka ymmärtävät ikääntymistä laaja-alaisesti yksilön, yhteisöjen, palvelujärjestelmän ja yhteiskunnan näkökulmista sekä tarkastelevat ikääntyneiden palveluita kokonaisvaltaisesti ja kehittämisorientoituneesti. GEROS-hankkeen tulokset nostavat esiin geronomien tärkeän asiantuntijaroolin nyt ja tulevaisuudessa.

Geronomien osaaminen tulevaisuuden ikäpalveluissa ja pitkäikäisten yhteiskunnassa

Posterissa tarkasteltiin geronomien omia näkemyksiä siitä, millaista osaamista tulevaisuuden ikääntyneiden palveluissa tarvitaan (Mähönen ym. 2026). Väestön pitkäikäistyminen ja monimuotoistuminen lisäävät

palvelutarpeita sekä korostavat ennakoinnin ja varautumisen merkitystä sosiaali- ja terveysalalla. Samanaikaisesti digitalisaatio ja teknologinen murros muuttavat toimintaympäristöjä. Tämä kehitys lisää tarvetta laaja-alaiselle gerontologiselle osaamiselle. Laaja-alaisella gerontologisella osaamisella viitataan tässä yhteydessä sekä asiakastyössä tarvittavaan asiantuntijuuteen ikääntyneiden ja erilaisten verkostojen kanssa työskentelyssä että kehittämis- ja johtamisosaamiseen.

Tulevaisuuden osaamistarpeina korostuvat innovoiva ja kehittyvä johtaminen, teknologia- ja digiosaaminen, erityistä tukea tarvitsevien ohjaus- ja palveluosaaminen, kohtaava työote, ennakoiva ohjaaminen, palvelujärjestelmäosaaminen sekä toimintakyvyn edellytysten, toimijuuden ja kuntoutumispotentiaalin arviointi (Mähönen ym., 2026). Näitä osaamisalueita voidaan vahvistaa käytännönläheisillä, teoreettisilla ja yksilöllisillä oppimismenetelmillä sekä yhteisöllisillä ja osallistavilla menetelmillä. Lisäksi oppimisessa on tärkeää huomioida opiskelijoiden yksilölliset tarpeet.

Geronomien erityisosaaminen rakentuu kokonaisvaltaiselle ikääntymisen ymmärrykselle, mikä on keskeistä pitkäikäistyvässä yhteiskunnassa (Mähönen ym., 2026). Geronomin roolia tulee vahvistaa monialaisessa ja ennaltaehkäisevässä työssä sekä kehittämis- ja johtamistehtävissä. Geronomikoulutuksen sisällön kehittämisessä keskeisiä ovat käytännönläheisyys, työelämälähtöisyys, yhteistyö ja osaamisen monialaisuus. Geronomikoulutus ei kehity irrallaan työelämästä, vaan sen tulee ennakoida ikäpalvelujen muutosta, väestön monimuotoistumista ja palvelujärjestelmän uudistumista.

Kongressiesitys GEROS-hankkeesta esitteli määrällistä tutkimusta, jossa selvitettiin geronomien arvioita geronomi AMK-koulutuksen keskeisistä sisällöistä. Geronomien arvioissa heijastui vahva tarve vastata ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin ja palvelujärjestelmän murrokseen. Kaikille sote-aloille yhteisen geneeriseen työelämäosaamisen kehittymiseen tähtäävän koulutuksen lisäksi tarvitaan monipuolisesti ammattispesifiä sisältöä, josta muodostuu laaja-alaista gerontologista asiantuntijuutta. Tämä asiantuntijuus ilmenee ja toteutuu jatkuvassa vuorovaikutuksessa neljällä eri tasolla: suhteessa asiakkaaseen ja läheiseen, moniammatillisissa verkostoissa, työyhteisöissä sekä lopulta yhteiskunnallisella tasolla, jossa geronomit toimivat ikäystävällisyyden ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolestapuhujina.

Kuvassa Sari Arolaakso ja Eija Jumisko Lapin ammattikorkeakoulusta sekä Hanna Mähönen ja Katri Turunen Seinäjoen ammattikorkeakoulusta.

GEROS-hankkeen taustalla on valtakunnallinen tarve vahvistaa ja yhdenmukaistaa geronomikoulutuksen ydinosaamista. Hankkeen raportissa (Mähönen ym.. 2026, s. 4–9) geronomin kompetenssit ja AMK-tutkinnon ydinaines nähdään perustana osaamiselle, jota tarvitaan ikääntyneiden palvelujen, ohjauksen, kehittämisen ja johtamisen tehtävissä. Ydinaines kokoaa keskeisen gerontologisen tietopohjan ja periaatteet, jotka ovat välttämättömiä geronomin asiantuntijuudelle tehtävänkuvasta riippumatta. Samalla raportti korostaa, että ikääntyvän väestön tarpeet ja palvelujärjestelmän muutokset edellyttävät geronomilta laaja-alaista, ajantasaista ja ennakoivaa osaamista.

Geronomien laaja-alaista osaamista tarvitaan siellä, missä pitkäikäisyys muuttuu arjen, palvelujen ja yhteiskunnan yhteiseksi suunnittelukysymykseksi. Tulevaisuuden ikäpalveluissa ratkaisevaa ei ole ainoastaan se, miten palvelutarpeeseen vastataan, vaan myös se, miten toimintakykyä, osallisuutta ja arjessa selviytymistä tuetaan ennen raskaampien palvelujen tarvetta.

Hanna Mähönen

Lehtori, GEROS-hankkeen projektipäällikkö
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Katri Turunen
YAMK-yliopettaja
Seinäjoen ammattikorkeakoulu

Lähteet

Mähönen, H. (2026). *Geronomien näkemyksiä tulevaisuuden osaamistarpeista ikääntyneiden palveluissa*. [Konferenssiesitys]. Gerontologian kongressi, Kuopio 10. – 12.6.2026.

Mähönen, H., Turunen, K., Arolaakso, S., Jumisko, E., Rolamo, M., Vahaluoto, S., Puustelli-Pitkänen, A., Siira, K., Teeri, S., Urtamo, A., Tenkanen-Salmela, R., Palpatzis, K., Myller, T., & Niemelä, T. (2026). *Geronomin ydinosaaminen ja tulevaisuuden osaamistarpeet: GEROS–hankkeen ydinainesanalyysin tuloksia ja suosituksia koulutuksen kehittämiseen.* Kansallinen ikäosaamisen AMK-verkosto. GEROS-hanke. Ikäosaamisen AMK-verkosto. https://www.theseus.fi/handle/10024/910939

Turunen, K. (2026). *Geronomi vastaamassa pitkäikäisten yhteiskunnassa tarvittavaan osaamiseen.* [Konferenssiesitys]. Gerontologian kongressi, Kuopio 10. – 12.6.2026.